

2. Isto.
3. G. Ropohl, *Eine Systemtheorie der Technik, zur Grundlegung der allgemeinen Technologie*, Carl Hanser Verlag, München-Wien, 1979.
4. Verein Deutscher Ingenieure (VDI) 3780 Hauptgruppe der Ingenieur in Beruf und Gesellschaft, *Technikbewertung – Begriffe und Grundlagen*, VDI, Düsseldorf, 1991.
5. G. Ropohl, n. dj.
6. I. Čatić, n. dj.
7. G. Ropohl, n. dj.
8. I. Čatić, n. dj.
9. *Opća Enciklopedija LZ*, Kultura, sv. 4, Zagreb, 1967., 468.
10. I. Čatić, *Uvod u strojarstvo*, FOS, Zagreb, 1997.
11. I. Čatić, n. dj.
12. Isto.
13. Isto.
14. Isto.
15. F. Turner, *Beyond the Disciplines, Design for a New Academy*, *Pregled USIC*, Beograd, 1987.; I. Čatić, *Reinženjering kulture*, *Encyclopaedia Moderna*, 17(1997)47, 76.-87.; Tehnika ⊂ Tehnologija ⊂ Kultura, *Drugi međunarodni znanstveni skup Društvo i tehnologija '95*, Građevinski fakultet, Opatija, 28.-30. lipnja 1995., 390.-399.

HRVATSKA IKAVICA

Zlatko Vince, *Ikavica u hrvatskoj jezičnoj povijesti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1998.

Općenito je poznato da je Zlatko Vince (1922. – 1994.) u svom znanstvenom radu glavnu pozornost usmjerio na povijest hrvatskog

književnog jezika i da je autorom dragocjene knjige na tom području, djela *Putovima hrvatskog književnog jezika*, dosad objavljena u dva izdanja, 1978. i 1990. No i nakon prvog izdanja spomenute knjige nastavio je uporno raditi, pa su mu i planovi bili veliki, veći od mogućnosti da ih u teškim zdravstvenim prilikama ostvari. Ipak je i taj rad vrijedan i zaslužuje da ga dobro upoznamo, da nam bude lako pristupačan, a i iz prethodnog razdoblja ostalo je članaka potpuno ili djelomično neuvrštenih u rečenu knjigu. Jedna od njegovih omiljenih tema bila je ikavica i njeno mjesto u hrvatskoj jezičnoj povijesti, i teškoj i kompliciranoj za objašnjavanje. Ikavica je i važno hrvatsko nacionalno pitanje, pa je onda jamačno dobro da smo dobili knjižicu *Ikavica u hrvatskoj književnoj povijesti*. Tu se profesor Vince bavi Zadarsko-dalmatinskim jezičnokulturnim krugom, na kojem je polju stekao neprolazne zasluge, kako je čitateljima njegovih *Putova* sigurno poznato, a još je bolje znano znalcima časopisja. Ipak je istina da je pitanje ikavštine puno šire od dalmatinskog prostiranja, a to znači da su mnoga pitanja u Vincea samo dodirnuta ili su ostala neobuhvaćena novim njegovim izdanjem. Iz obuhvatne komunikacije s nezaboravnim profesorom poznato mi je njegovo svestrano zanimanje za problem, pa je, gledano u cjelini, mnogo građe tek stjecajem nesretnih prilika ostalo neuvršteno. Dakako, također važna genetskolingvistička pitanja uglavnom bi ipak ostala izvan autorova krugozora. U novoj knjizi slijedimo poznati Vinceov pristup okrenut podatcima i njihovu što sažetijem tumačenju. No naravno je da često podatci i sami po sebi puno govore i upućuju na zaključke.

Na početku knjige čitamo “Uvodne napomene” i podatke o Anti Kuzmaniću,

značajnoj pojavi u našoj jezičnoj povijesti i u hrvatskom narodu uopće, kako je to i zbornik o *Zori dalmatinskoj* (Zadar, 1995.) jasno pokazao. U Vinceovoj knjizi Kuzmanić je prikazan svestrano, i kao stvaralac medicinskog nazivlja. Kao gramatičari prikazani su Andrija Stazić, Jerolim Šutina, Ivan Danilo i Dragutin Parčić, dakle i Parčić o kojem je na kraju svog stvaranja Vince posvetio opsežan prilog naročito se baveći njegovim leksikografskim radom. Riječ je o prinosu u pretisku *Rječnika hrvatsko-talijanskoga* (Zagreb, 1995.). Glede terminoloških ostvarenja obrađeni su i Đuro Augustinović i Vjekoslav Pavišić, s time da je Vinceu u Pavišića zanimljiv njegov purizam, obrađen u knjizi s obzirom na čistunstvo u *Zori dalmatinskoj* općenito. Pod dobrim naslovom "Postupni uzmak ikavice" obrađen je Petar Bačić (1847.-1931.) i njegov rad, poglavito njegova *Pravila kršćanskog života*, koja su se pojavila u tri izdanja od 1880. do 1901. Dakle, i nakon Škarićeva prijevoda *Svetog pisma* (1858.-1861.) još su se pojavljivala ikavska izdanja, ali su i ona u novim vremenima presušila.

Može se, u svemu, zaključiti da je riječ o knjizi u kojoj se obrađuje veliko i teško pitanje o ikavici i o hrvatskom odricanju od nje kao književnog jezika. Ponavljamo da tema nije još ni približno iscrpljena.

Knjigu *Ikavica u hrvatskoj jezičnoj povijesti* priredio je Ivo Pranjković, koji je u pogovoru napisao zaokružen prikaz Vinceova života i rada, a dodao je i širi izbor iz njegove bibliografije i izbor iz literature o Zlatku Vinceu i o njegovu djelu. Mislim da je vrlo korisno što se pojavila ta Vinceova knjiga i nadam se i novim njegovim djelima, bila znanstvena ili dnevnička. Čini se, naime, da bi bila zanimljiva i Vinceova knjiga o hrvatskom

jezikoslovlju 20. stoljeća, a i dnevnički zapis u *Kolu* (1997., br. 3, str. 337.-410.) pokazuje da bi ih bilo dobro barem u izboru objaviti.

Josip Lisac

KAKO SE HRVATSKI KAŽE BOOKMARKER

Kad čovjek čita knjigu pa je ne pročita u jednom dahu nego prekine čitanje, često obilježi mjesto gdje je stao. Ima različitih načina na koji se to čini. Neke knjige imaju već u sebi pričvršćenu vrpca za označivanje. Kako se zove ta vrpca, ne bih znao reći. Možda grafičari znadu, ali do odlaska ovoga broja u tisak nisam uspio saznati. (Ovaj je članak napisan da broj ima točno 40 stranica). Drugi je način obilježavanja da se kao znak umetne tvrđi i užu komadić kartona. Dok je to bio osobni način obilježavanja, nije bilo važno kako se zove. Sad se taj predmet pojavio i kod nas kao poseban izradak. Matica hrvatska dala je izraditi veoma lijep predmet, s jedne strane naslovi izdanja MH, a s druge kalendar. A pojavljuju se i u suvenirnicama kao poduža vrpca s kakvim privjeskom, npr. sa srcem, ali mi nisu znali reći kako se taj predmet zove. Njemački se kaže Buchmarker, a engleski bookmarker. Iako je to sitnica, ne bi bilo lijepo da se proširi američki naziv. A svaka sitnica u izgradnji hrvatskoga književnoga jezika na njegovoj izvornoj hrvatskoj osnovi proširuje njegove tvorbene i izražajne mogućnosti, poticaj je da se razbudi hrvatski osjećaj za nove riječi, osjećaj koji nam je u ovom stoljeću bio dugo zatiran i kod mnogih